

Евразийската идеология - архетипи и епигони. Доц. д-р Дарина Григорова

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

Катедра "Нова и съвременна история"

ПРОГРАМА

"Евразийската идеология – архетипи и епигони"

ОКС: магистър

Специалност: Специалност История – Магистърска програма по "История на Евразия, Русия и Източна Европа"

Форма на обучение: редовна

Хорариум: 60 ч. лекц.; кредити: 3

Вид дисциплина: задължителна

Лектор: Доц. д-р Дарина Григорова

Анотация

Разпадането на руската империя през 1917 и на съветската империя през 1991 г. поставя на преден план въпроса за руската национална идея. Евразийството – и “старото” (под “старо” евразийство разбирам най-ранната фаза от идейния живот на това течение – първата половина на 20-те години на XX век, когато П. Н. Савицки, Н. С. Трубецкой, Г. В. Флоровски, Я. Д. Садовски и Г. В. Вернадски поставят основите му), и “новото” (А. Дугин, Н. Назарбаев) възникват, за да запълнят постимперския (постсъветския) вакуум в руското национално съзнание.

Целта на спецкурса е да се анализира евразийският вариант на “руската идея” и адекватността му на търсенията на постсъветския човек, като се типологизират архетипите и епигоните на евразийската идеология.

Теми:

1. Евразийската идеология – хронология, представители, историография.

2. “Евразийската нация” като отговор на болшевишкия интернационализъм. Понятията “россиянин” и “русский” според “старите” евразийци, руската обществена мисъл от XIX – началото на XX век.

3. Еклектичният характер на евразийската идея – заимствания на евразийците от славянофилската, либералната, консервативната и месианската обществена мисъл в Русия от втората половина на XIX до началото на XX век.

- Евразийският месианизъм и П. Чаадаев, В. Соловьев и К. Леонтиев.
- Руската интелигенция от началото на XX век. Дискусиите около сборника “ВЕХИ”.

4. Руската емиграция в търсене на националната идея. Иван Илин, Фьодор Степун, Михаил Меншиков, Павел Милюков. Николай Бердяев. Георгий Федотов.

- Влиянието на ОГПУ на руската емиграция и на евразийството.

5. Антиевропеизмът на “старото” евразийство и антиглобализмът на “новите” евразийци. Подмяната на “външния враг”. “Евразийският суперетнос” като отговор на “американския суперетнос”. Понятието “россиянин” според постсъветската академична и обществена мисъл като заместител на понятието “съветски гражданин”.

6. Православната религия като идентичност на “съборната” личност. “Евразиецът” като продължител на “вселенската” и “всечеловеческата” личност на Ф. М. Достоевски. Понятието “съборност” в евразийската лексика – заменител на политическите определения “ляв”, “десен” и др. “Евразийската империя” и “Православна Рус”- съпоставка на двата идеала.

7. Икономически и политически перспективи на евразийската идеология – опит за усвояване на постсъветското пространство като реакция на глобализацията (Евразийската икономическа общност и Н. Назарбаев).

8. Постсъветският национализъм и “руската идея” (А. Солженицин, Н. Нарочницкая, В. Кожин, А. Янов).

Литература

1. **Алексеев, Н. Н.** Русский народ и государство. М., 1998.
2. **Балуев, Б. П.** Споры о судьбах России. Н. Я. Данилевский и его книга "Россия и Европа" Тверь, 2001.
3. **Бердяев, Н. А.** Пътят на Русия: Константин Лентиев и руската идея. София, 2001.
4. **Бердяев, Н. А.** Судьба России: соч. М., 2000.
5. **Бердяев, Н. А.** Pro et contra. Антология. Спб., 1994.
6. **Бромберг, Я.** Евреи и Евразия. М., 2002.
7. **Вандалковская, М. Г.** Историческая наука российской эмиграции: "евразийский соблазн". М., 1997.
8. **Вдовин, А. И.** Российский федерализм и русский вопрос. М., 2001.
9. **Вернадский, Г. В.** Начертание русской истории. Спб., 2000.
10. **ВЕХИ:** Pro et contra. Антология. Спб., 1998.
11. **Григорова, Д. Г.** Евразийството в Русия. С., 2008.
12. **Гулыга, А.** Русская идея и ее творцы. М., 2003.
13. **Гумилев, Л. Н.** Ритмы Евразии (Эпохи и цивилизации). М., 1993.
14. **Гумилев, Л. Н.** Черная легенда: друзья и недруги Великой степи. М., 1994.
15. **Дугин, А.** Основы геополитики. М., 1999.
16. **Зеньковский, В. В.** Русские мыслители и Европа. М., 1997.
17. **Евразия.** Исторические взгляды русских эмигрантов. М., 1992.
18. **Евразийство:** за и против, вчера и сегодня (материалы круглого стола). – В: Вопросы философии, 1995, № 6.
19. **Ильин, И. А.** Наши задачи. Париж-Москва, 1992.
20. **Ильин, И. А.** О воспитании национальной элиты. М., 2001.
21. **Ильин, И. А.** О грядущей России: Избранные статьи. М., 1993.
22. **Исход к Востоку.** Сб. ст. София, 1921.
23. **Кантор, В. К.** Русский европеец как явление культурой (философско-исторический анализ). М., 2001.
24. **Карсавин, Л. П.** Основы политики и мысли о России. Тверь, 1998.
25. **Карсавин, Л. П.** Сочинения. М., 1993.
26. **Кожин, В.** Судьба России: вчера, сегодня, завтра. М., 1997.
27. **Кожин, В.** О русском национальном сознании. М., 2002.
28. **Леонтиев, К. Н.** Византизмът и славянството. София, 1993.
29. **Милюков, П. Н.** Очерки по истории русской культуры. Т. 3. М., 1995.
30. **Назарбаев, Н.** На прага на XXI век. София, 1997.
31. **Нарочницкая, Н. А.** Россия и русские в мировой истории. М., 2003.
32. **Пашенко, В. Я.** Идеология евразийства. М., 2000.
33. Политическая история русской эмиграции 1920 – 1940 гг. М., 1999.
34. **Пути Евразии.** Русская интеллигенция и судьбы России. М., 1992.
35. **Россия** между Европой и Азией: Евразийский соблазн. М., 1993.
36. Русская интеллигенция. Сб. ст. М., 2001.
37. Русский узел евразийства. М., 1997.
38. Русская эмиграция в Европе в 20 – 30-х гг. XX в. М., 1996.
39. **Савицкий, П. Н.** Континент Евразия. М., 1997.
40. **Солженицын, А. И.** Русия в разруха. София, 2000.
41. **Степун, Ф. А.** Бывшее и несбывшееся. М., 1995.
42. **Степун, Ф. А.** Чаемая Россия. Спб., 1999.
43. **Трубецкой, Н. С.** История, культура, язык. М., 1995.
44. **Трубецкой, Н. С.** Наследие Чингисхана. М., 1999.
45. **Троицкий, Е. С.** Русская этнополитология. Т. 1. М., 2001.
46. **Янов, А. Л.** Очерки истории русского национализма (1825 – 1921). Новосибирск, 1999.

Програмата е приета от ФС на ИФ на 22.03.2005 /Протокол № 6.

